

نظر
خواهی

اصلی ضروری اصلاحات

بررسی ضرورت تغییر در سیاست‌ها و قوانین برای خنثی‌سازی تحریم‌ها

همین علت قرار است تغییراتی صورت گیرد تا شاید از دل این تغییرات وضعیت زندگی مردم اندکی بهتر از قبل شود. هرچند، اینکه این تغییرات به چه صورت و چه شکل خواهد بود، هنوز مشخص نیست؛ اما به هر حال باید آرزو داشت که حداقل سران قوا از تاریخ درس گرفته و دست به اقدامی نزنند که بیش از اینکه برای کشور سود داشته باشد، هزینه ایجاد کند. خوب به یاد داریم که آبان ۹۸ خروجی جلسه سران قوا به کجا منتهی شد. تصمیمی گرفته شد که پیش از اجرایی شدن آن، نه مردم خبری از گران شدن حامل‌های سوخت داشتند و نه اجرای آن در آن بازه زمانی چندان مورد تأیید تحلیل‌گران بود و در نهایت منجر به قرار گرفتن کشور در وضعیتی تلخ شد؛ وضعیتی که بحران را به کف خیابان‌های کشور کشاند و از دل این بحران، خانواده‌هایی را داغدار عزیزان‌شان کرد. البته نکته‌ای که می‌تواند خوش‌بینی ایجاد کند این است که مسعود پزشکیان، بارها تأکید کرده کاری را بدون اطلاع مردم انجام نخواهند داد. برای مثال شه‌ریور سال گذشته در سفری که به خراسان رضوی داشت، در جمع فعالان اقتصادی گفته بود: «دولت هیچ کاری را بدون رضایت و اطلاع مردم انجام نخواهد داد؛ هر کاری را که بخواهیم انجام دهیم نظر مردم را اخذ کرده و بدون اطلاع مردم کاری نخواهیم کرد. همچنین دولت هیچ کاری را برای آنکه نفع خودش در آن است انجام نخواهد داد، بلکه اصل و اساس کسب رضایت و منافع مردم است.»

به هر ترتیب، با توجه به آنچه که رئیس قوه قضائیه گفته، ظاهراً قرار است تغییراتی صورت گیرد. در این زمینه سه تحلیل‌گر سیاسی حسین نورانی نژاد (قائم مقام حزب اتحاد ملت)، ناصر ایمانی (تحلیل‌گر سیاسی اصول‌گرا) و علی باقری (تحلیل‌گر سیاسی اصلاح طلب)، سه کارشناسی بودند که به چهار سوال طرح شده پاسخ داده‌اند.

فرهاد فخرآبادی

خبرنگار گروه سیاست

وضعیت در آغاز سال ۱۴۰۴ به گونه‌ای است که با کمترین شک و تردیدی می‌توان گفت مدافعان استمرار وضع موجود و معتقدان به خوب بودن شرایط کشور، تنها افرادی هستند که از بحرانی بودن وضعیت، سود می‌برند. شاید در معدود زمان‌هایی قرار داریم که یک نظر واحد در اکثریت کشور شنیده می‌شود؛ صدایی که فریاد می‌زند: «ادامه راه با این وضعیت ممکن نیست!»؛ صدایی که هشدار می‌دهد که در صورت عدم تغییر، نمی‌توان آینده روشنی را ترسیم کرد.

شاید قرار گرفتن در چنین وضعیتی است که منجر به این شده است چند روز پیش، غلامحسین محسنی‌اژه‌ای هم حرف از اصلاحات زده و از ضرورت تغییر در سیاست‌ها و قوانین برای خنثی‌سازی تحریم‌ها سخن به میان آورده است. او پس از جلسه سران قوا گفته بود: «با همکاری مجلس، دولت، قوه قضائیه، بخش خصوصی و نیز متخصصان و کارشناسان، بازنگری در سیاست‌ها و مقررات باید در دستور کار قرار گیرد و در بازه زمانی مشخص به اجرا درآید، تا نتایج آن به صورت ملموس قابل ارائه به مردم باشد.» حرف بیان‌شده از سوی رئیس دستگاه قضا نشان می‌دهد که ظاهراً ضرورت اصل اصلاحات از سوی ارکان حاکمیت مورد پذیرش قرار گرفته و آنها هم به این نقطه رسیده‌اند که ادامه این راه ممکن نخواهد بود و به

دولت مقابل مردم
نخواهد ایستاد

فاطمه مهاجرانی در اولین نشست خبری خود در سال ۱۴۰۴، درباره حادثه ریزش معدن در دامغان اظهار کرد: «به دستور رئیس‌جمهور وزیر صمت برای پیگیری حادثه اخیر ریزش معدن در دامغان، مسئولیت گرفته‌اند.» مهاجرانی درباره اقدامات دولت برای حل تنش آبی اخیر بین استان‌های کشور، تصریح کرد: «آب جزو موضوعات ملی است که همه درباره آن دغدغه داریم. آب مثل نفت موضوع ملی است و اگر یک استان منابع نفتی داشته باشد، نمی‌توان گفت نفت متعلق به آن استان است. شورای عالی آب در حال تشکیل است راهکارهایی را دولت دنبال می‌کند مثل استفاده از آب‌های نامتعارف یا آب شیرین‌کن؛ همه دستگاه‌ها پیگیر هستند که اگر مورد مشکوکی در تنش آبی بین دو استان وجود دارد، پیگیری کنند.»

مذاکره به شرط تک‌تیم

مهاجرانی با تأکید بر اینکه باورمند به مذاکره هستیم، گفت: «چنانچه گفت‌وگو با زبان تک‌تیم صورت گیرد مذاکرات را ادامه خواهیم داد و همانطور که وزارت امور خارجه نیز پیش از این اعلام کرده است، این دور از مذاکرات به صورت غیرمستقیم در عمان دنبال خواهد شد.» وی افزود: «معیار ما برای انجام مذاکرات منافع ملی است اما با توجه به اینکه مذاکرات هنوز آغاز نشده است، جزئیات آن مشخص نیست ولی آنچه که برای ما به عنوان یک طرف مذاکره اهمیت دارد نگاه برابر، توجه به منافع ملی و بهبود شرایط مردم است؛ در همین راستا مذاکره خردمندانه را در دستور کار قرار خواهیم داد.» وی تأکید کرد: «براساس اعلام وزیر امور خارجه به عنوان عالی‌ترین مقام این حوزه، ایران مذاکرات را به صورت غیرمستقیم در عمان دنبال خواهد کرد اما محتوای مذاکرات پس از آغاز آن قابل تحلیل و بررسی است؛ آنچه مسلم است احقاق حقوق حقه ملت ایران و دفاع از منافع ملی اولویت اصلی جمهوری اسلامی است و امیدواریم که خروجی مذاکرات کمک به بهبود وضعیت مردم و کشور باشد.» سخنگوی دولت درباره احتمال مذاکره مستقیم، بیان کرد: «فرایند مذاکره باید آغاز شود تا مسیر آن مشخص شود. الان مذاکره را غیرمستقیم دنبال می‌کنیم. وزیر خارجه روند مذاکرات را اجرا و دنبال می‌کند. ما از حقوق حقه‌مان دفاع می‌کنیم و به منافع ملی پایبند هستیم.» وی در پاسخ به این پرسش که پس از تبادل نامه با آمریکا، مذاکره‌ای درباره شکل مذاکره شده است؟ گفت: «خیر.»

دولت با عدم صداقت مشکل دارد

وی در خصوص سفر شخصی و خارجی مسئولان دولتی، گفت: «دولت بر مدار عدالت و صداقت می‌گردد. طبق رویه در دولت، هر کارمند دولت که قصد سفر خارجی دارد باید از قبل آن را اعلام کند. وزرا و اعضای هیئت دولت از این مسئله مستثنا نیستند. برای سفرهای تفریحی باید اطلاع‌رسانی شود. همچنین از معاون اول یا رئیس‌جمهور باید کسب اجازه شود. دولت با کیفیت سفر مشکلی ندارد بلکه با عدم صداقت و عدم رعایت رویه مشکل دارد.» سخنگوی دولت درباره تکذیب سفر معاون پارلمانی دولت از سوی دولت و برخی رسانه‌ها، گفت: «تکذیبیه اشتباه بود مگر اینکه آنها نمی‌دانستند که باز هم نباید تکذیبیه محکمی داده می‌شد. همانطور که خبرگزاری ایرنا عذرخواهی کرد، ما هم عذرخواهی رسمی می‌کنیم و از عذرخواهی باکی نداریم. تکذیبیه کار اشتباهی بوده است.»

نام‌های اعلام‌شده را تأیید نمی‌کنم

مهاجرانی در پاسخ به سوالی درباره برنامه دولت برای انتخاب وزیر امور اقتصاد و دارایی، گفت: «دولت با حوصله و با بررسی همه گزینه‌ها، چه از میان گزینه‌های نام‌آشنا و چه گزینه‌های کمتر شناخته شده، انتخاب خواهد کرد و طبیعی است که بسیاری از نام‌ها در حد گمانه‌زنی است. در حال حاضر هیچ‌یک از نام‌های اعلام‌شده را تأیید نمی‌کنم، دولت در حال بررسی گزینه‌هاست.» سخنگوی دولت در بخش دیگری از صحبت‌های خود نامه بیش از ۸۰۰ فعال سیاسی و مدنی کشور به دبیرکل سازمان ملل متحد برای حمایت از منافع ملی را نشان از سرمایه اجتماعی بالا دانست و تصریح کرد: «حفظ انسجام اجتماعی، صداقت، شفافیت و شایسته‌سالاری، جلوگیری از فساد و گسترش عدالت را وظیفه دولت می‌دانیم و تلاش می‌کنیم با توجه به گروه‌های مرجع، اعتماد اجتماعی را افزایش دهیم.»

عکس: President.ir

این روزها از زبان مسئولان هم می‌شنویم که برای خنثی کردن تحریم‌ها باید در برخی سیاست‌ها و قوانین بازنگری کرد. نظرتان درباره این سخنان که اخیراً رئیس قوه قضائیه هم به آن اشاره کرده چیست؟

نمی‌تواند منابع درآمدی ایجاد کند و این منجر به تورم می‌شود. این موضوع نیاز به تصمیمات جدی در دولت دارد و قوه مقننه و قوه قضائیه هم باید همکاری کنند. من از حرف‌های محسنی‌اژه‌ای این موضوع را فهمیده‌ام که منظورش این موارد بوده است.

علی باقری: فکر می‌کنم حرف دقیق و قابل توجهی از سوی آقای اژه‌ای زده شده است. البته این موضوع می‌تواند ابهام‌مختلفی در بحث قوانین جاری کشور پیدا کند که چون ایشان به ریز این مسائل اشاره نکرده است، می‌توان این بحث را به آینده موکول کرد. ولی در همین حد بگویم که مطمئناً برخی از قوانین مابه‌خصوص در حوزه‌های اقتصادی، متناسب با شرایط فعلی، یعنی شرایطی که سرمایه‌گذاری و تولید در آن نقش قابل توجهی دارد، نیست و اینها قطعاً باید مورد بازبینی قرار بگیرد و متناسب با شرایط فعلی کشور، تنظیم شود و چرخش پیدا کند. در کل این حرف، حرف منطقی و درستی است که از سوی رئیس قوه قضائیه زده شده است، منتهی به نظرم می‌آید که تلاش اصلی باید در عملیاتی کردن این راهبرد کلی باشد. دستگاه‌های مختلف کشور باید در این زمینه هم‌افزایی کنند و قوانین کشور متناسب با شرایط نیمه‌جنگی فعلی کشور تنظیم شود.

ناصر ایمانی: در این زمینه نکته‌ای که وجود دارد، این است که برای کاهش اثر تحریم‌ها، باید تصمیمات بزرگی توسط دولت و البته با همکاری قوای دیگر گرفته شود. ما نمی‌توانیم به همین شکلی که الان است، ادامه دهیم و با این وضعیت کشور دچار مشکلات زیادی خواهد شد؛ کم‌اینکه الان هم این مشکلات وجود دارد. باید تصمیمات بزرگ توسط دولت و یا سران سه قوه گرفته شود و اگر نشود، شرایط ما شرایط بفرنجی خواهد بود. این تصمیمات بزرگ در زمینه‌های مختلف باید گرفته شود. هدف‌گیری اصلی این تصمیمات بزرگ، کاهش کسری بودجه دولت است که سرمنشأ بسیاری از مشکلات فعلی کشور است. به خاطر کسری بودجه دولت، ما تورم داریم. تا وقتی که این کسری بودجه حل نشود، تورم بالا ادامه دارد و وقتی تورم داشته باشیم، علاوه بر مشکلات شدیدی که برای مردم ایجاد خواهد شد؛ امکان سرمایه‌گذاری در کشور از بین می‌رود، یعنی سرمایه‌گذاری غیرقابل توجهی می‌شود، بنابراین باید حتماً جلوی کسری دولت در حدامکان گرفته شود و این هم نیاز به تصمیمات بزرگ دارد. تا وقتی که ما چنین بارانه‌های پرداختی را پرداخت می‌کنیم، دولت کسری دارد،

ناصر ایمانی:
ما نمی‌توانیم به همین شکلی که الان است، ادامه دهیم و با این وضعیت کشور دچار مشکلات زیادی خواهیم شد؛ کم‌اینکه الان هم این مشکلات وجود دارد. باید تصمیمات بزرگ توسط دولت و یا سران سه قوه گرفته شود و اگر نشود، شرایط ما شرایط بفرنجی خواهد بود. این تصمیمات بزرگ در زمینه‌های مختلف باید گرفته شود. هدف‌گیری اصلی این تصمیمات بزرگ، کاهش کسری بودجه دولت است که سرمنشأ بسیاری از مشکلات فعلی کشور است. به خاطر کسری بودجه دولت، ما تورم داریم. تا وقتی که این کسری بودجه حل نشود، تورم بالا ادامه دارد و وقتی تورم داشته باشیم، علاوه بر مشکلات شدیدی که برای مردم ایجاد خواهد شد؛ امکان سرمایه‌گذاری در کشور از بین می‌رود، یعنی سرمایه‌گذاری غیرقابل توجهی می‌شود، بنابراین باید حتماً جلوی کسری دولت در حدامکان گرفته شود و این هم نیاز به تصمیمات بزرگ دارد. تا وقتی که ما چنین بارانه‌های پرداختی را پرداخت می‌کنیم، دولت کسری دارد،

حسین نورانی نژاد: بالاخره مسئولان بی‌خبر نیستند که شرایط کشور اصلاً خوب نیست و تحریم‌ها هم کاغذپاره نیستند. مردم ناراضی‌اند، حاکمیت نگران است و تورم مزمن و طولانی پابرجاست. در رقابت با کشورهای منطقه عقب افتاده‌ایم، دائماً در شرایط حساس کنونی به سر می‌بریم، ثبات و آرامش نیست. از هیچ جهتی وضع اداره کشور قابل دفاع نیست و با تغییر دولت‌ها هم اتفاق شایسته‌ای نمی‌افتد. تردیدی نیست که مشکل در راهبردهای کلان سیاست داخلی و خارجی کشور است و حتی در برخی موارد ساختاری باید تجدیدنظر شود تا ظرفیت‌های فراوان کشوری به این پهنای با سرمایه‌های فراوان انسانی و طبیعی و مادی و معنوی آزاد شود و از این شرایط بحرانی و روند بحران‌ساز خلاص شویم. مسئله کشور راه حل بخشی ندارد. حتی تحریم‌ها هم به این سادگی حل نمی‌شوند. باید سرمایه اجتماعی ساخت. باید به تغییرات کلان و بنیادین تن داد. واقعاً حق کشور و این مردم چیزی نیست که برایشان رقم خورده است. هر روزی هم که در تغییرات تأخیر شود، هزینه آن افزایش خواهد یافت و بهره‌اش کمتر می‌شود.

